

Nazwa kwalifikacji: **Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej**
Oznaczenie kwalifikacji: **Z.04**
Wersja arkusza: **SG**

Z.04-SG-22.06

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2022

CZĘŚĆ PISEMNA

**PODSTAWA PROGRAMOWA
2012**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

Zadanie 1.

Fizjologicznym następstwem procesu starzenia się organizmu ludzkiego jest

- A. utrata masy mięśniowej.
- B. przyspieszenie perystaltyki jelit.
- C. wzrost podstawowej przemiany materii.
- D. obniżenie wrażliwości receptorów skórnych.

Zadanie 2.

80-letnia pacjentka przebywa na oddziale ortopedycznym ze względu na złamanie miednicy. Z powodu unieruchomienia w łóżku jest szczególnie narażona na

- A. stany zapalne w jamie ustnej.
- B. zmniejszenie wydalania moczu.
- C. przyspieszenie perystaltyki jelit.
- D. zaleganie śluzu w drogach oddechowych.

Zadanie 3.

Wybrane pozycje oceny pacjenta według skali Barthel

Lp.	Czynność	Liczba punktów w skali Barthel
1.	Spożywanie posiłków	5 pkt.
2.	Ubieranie / rozbieranie się	5 pkt.
3.	Poruszanie się po płaskim podłożu	15 pkt.
4.	Kontrolowanie zwieraczy	10 pkt.
5.	Korzystanie z WC	10 pkt.

Na podstawie oceny w wybranych zakresach według skali Barthel, można stwierdzić, że pacjent

- A. nie jest zdolny do swobodnego poruszania się, nie kontroluje zwieraczy.
- B. jest zależny podczas korzystania z WC, musi poruszać się na wózku inwalidzkim.
- C. nie spożywa samodzielnie posiłków, jest całkowicie zależny w zakresie ubierania/rozbierania się.
- D. potrzebuje pomocy przy spożywaniu posiłku i częściowo wymaga pomocy w ubieraniu/rozbieraniu się.

Zadanie 4.

Która grupa problemów może wystąpić u podopiecznego chorego na niewyrównaną cukrzycę typu 1?

- A. Wielomocz, wzmożone pragnienie, suchość skóry.
- B. Skąpomocz, wzmożone pragnienie, pocenie się.
- C. Wielomocz, nadwaga, zmniejszone pragnienie.
- D. Skąpomocz, otyłość, zmniejszone pragnienie.

Zadanie 5.

W trakcie spaceru w przyszpitalnym parku jeden z pacjentów chorujący na nadciśnienie tętnicze i cukrzycę, narzekał na silny ból głowy, a opiekun medyczny zauważył u niego zaczerwienienie twarzy i szyi. W tej sytuacji opiekun powinien

- A. podać pacjentowi wodę do picia, wykonać zimny okład na czoło, posmarować twarz i szyję kremem łagodzącym.
- B. zmierzyć ciśnienie pacjentowi, powiadomić pielęgniarkę o występujących objawach i wyniku pomiaru.
- C. poprosić pielęgniarkę o pomiar cukru we krwi pacjenta i podać słodki napój.
- D. podać pacjentowi tabletkę przeciwbólową i położyć go do łóżka.

Zadanie 6.

Podopieczna jest osobą chodzącą, nieorientowaną co do miejsca i czasu, samodzielną w zakresie zaspokajania potrzeby wydalania i spożywania posiłków. Niekiedy zakłada ubranie przodem do tyłu lub na lewą stronę. Zapomina, która szafka jest jej, jakich materiałów i środków powinna używać podczas mycia się lub kąpieli.

Na podstawie zamieszczonego opisu podopiecznej określ, w której z wymienionych czynności dnia codziennego występuje u niej deficyt samoopieki.

- A. Podczas przemieszczania się na krzesło.
- B. Podczas spożywania posiłków.
- C. Podczas korzystania z WC.
- D. Podczas ubierania się.

Zadanie 7.

Wskazaniem do ułożenia w pozycji wysokiej unieruchomionego w łóżku pacjenta jest

- A. występowanie omdleń.
- B. duszność spoczynkowa.
- C. występowanie wzdęć brzucha.
- D. zakrzepica żył kończyn dolnych.

Zadanie 8.

Przeciwwskazaniem do karmienia pacjenta przy pomocy łyżki stołowej jest

- A. wolne połykanie.
- B. brak w uzębieniu.
- C. brak odruchu połykania.
- D. próchnica zębów trzonowych.

Zadanie 9.

W planie opieki nad pacjentem z gorączką, który intensywnie poci się, należy uwzględnić między innymi:

- A. stosowanie okładów rozgrzewających, zwiększenie podaży płynów do picia, obserwowanie ilości wydalanego moczu.
- B. stosowanie okładów rozgrzewających, zmniejszenie podaży płynów do picia, obserwowanie ilości wydalanego moczu.
- C. stosowanie okładów chłodzących, zwiększenie częstotliwości pomiarów temperatury ciała, zwiększenie podaży płynów do picia.
- D. stosowanie okładów chłodzących, zwiększenie częstotliwości pomiarów temperatury ciała, zmniejszenie podaży płynów do picia.

Zadanie 10.

Na oddziale urazowym przebywa pacjent unieruchomiony w łóżku z powodu złamania miednicy. Z której czynności powinien zrezygnować opiekun medyczny przy słaniu łóżka tego pacjenta?

- A. Z rozmowy z pacjentem.
- B. Z naciągnięcia prześcieradła.
- C. Z obracania pacjenta na boki.
- D. Z umycia rąk przed zabiegiem.

Zadanie 11.

Podczas wykonywania toalety całego ciała w łóżku, wodę w misce należy zmienić zawsze, gdy jest ona brudna, chłodna i zawiera dużo mydlin oraz bezpośrednio przed rozpoczęciem mycia

- A. szyi.
- B. krocza.
- C. dłoni.
- D. ramienia.

Zadanie 12.

Pielęgniarka zleciła opiekunowi medycznemu oklepanie pleców pacjentowi unieruchomionemu w łóżku. Opiekun powinien wykonać zabieg dłonią złożoną w *łódkę*, oklepując plecy pacjenta

- A. od kręgosłupa do pach.
- B. od ramion w stronę karku.
- C. od pach w stronę kręgosłupa.
- D. od podstawy płuc w stronę ich szczytów.

Zadanie 13.

Bezpośrednio po zakończeniu podawania przytomnemu pacjentowi pokarmu przez zgłębnik założony do żołądka należy ułożyć pacjenta w pozycji

- A. bocznej na minimum 15 minut.
- B. bocznej na minimum 30 minut.
- C. półsiedzącej na minimum 15 minut.
- D. półsiedzącej na minimum 30 minut.

Zadanie 14.

W trakcie zmiany brudnych pieluchomajtek 87-letniemu pacjentowi, po zdjęciu spodni od piżamy pacjent zaczął krzyczeć i kurczowo chwycił się drabinek. Co w tej sytuacji powinien zrobić opiekun medyczny?

- A. Odciągnąć ręce pacjenta od drabinek i kontynuować wykonywanie czynności.
- B. Uspokoić pacjenta i rozpocząć czynności po wyciszeniu jego emocji.
- C. Zastosować wobec pacjenta środki przymusu bezpośredniego.
- D. Zrezygnować ze zmiany brudnych pieluchomajtek pacjentowi.

Zadanie 15.

Zgodnie z algorytmem, zmianę dolnych warstw pościeli opiekun powinien rozpocząć od zakładania

- A. podkładu nieprzemakalnego, potem kolejno płóciennego i prześcieradła po jednej stronie łóżka.
- B. prześcieradła, potem kolejno podkładu nieprzemakalnego i płóciennego po jednej stronie łóżka.
- C. podkładu płóciennego z obu stron, potem kolejno podkładu nieprzemakalnego i prześcieradła.
- D. prześcieradła z obu stron łóżka, potem kolejno podkładu nieprzemakalnego i płóciennego.

Zadanie 16.

Podczas wykonywania toalety krocza pacjentki należy zachować kolejność

- A. od pachwin do odbytu.
- B. od odbytu do spojenia łonowego.
- C. od spojenia łonowego do odbytu.
- D. od pachwin do spojenia łonowego.

Zadanie 17.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami, założenie pacjentowi czepca przeciwwszawicznego należy poprzedzić

- A. nałożeniem na włosy pacjenta nafty kosmetycznej.
- B. spłukaniem włosów pacjenta roztworem ciepłej wody z octem.
- C. dokładnym umyciem głowy pacjenta łagodnym szamponem kosmetycznym.
- D. wykonaniem pacjentowi próby uczuleniowej na stosowany środek owadobójczy.

Zadanie 18.

W której kolejności należy prawidłowo zdjąć i założyć pacjentce z niedowładem prawej kończyny górnej koszulę nocną?

- A. Należy rozpocząć zdejmowanie i zakładanie koszuli od kończyny lewej.
- B. Należy rozpocząć zdejmowanie i zakładanie koszuli od kończyny prawej.
- C. Zdejmowanie koszuli należy rozpocząć od kończyny lewej, a zakładanie od prawej.
- D. Zdejmowanie koszuli należy rozpocząć od kończyny prawej, a zakładanie od lewej.

Zadanie 19.

Pacjentka ma założony wyciąg bezpośredni na kończynie dolnej. W celu umożliwienia jej wypróżnienia należy

- A. podać jej basen do łóżka.
- B. zawieźć ją do łazienki na wózku leżącym.
- C. zawieźć ją do łazienki na wózku inwalidzkim.
- D. posadzić ją na krześle sanitarnym przy łóżku.

Zadanie 20.

Pacjentowi leżącemu na plecach jednoczęściowy worek stomijny należy odklejać od

- A. prawej strony.
- B. lewej strony.
- C. góry.
- D. dołu.

Zadanie 21.

W celu zmniejszenia obrzęku pacjentowi, bezpośrednio po stłuczeniu stawu skokowego ze zleconym przez lekarza zastosowaniem środka przeciwzapalnego zimnego i suchego o działaniu miejscowym opiekun powinien zastosować

- A. kataplazm z gorczycy.
- B. okład parafinowy.
- C. worek z lodem.
- D. okład zimny.

Zadanie 22.

W sytuacji, gdy pacjentka uskarżająca się na niesmak w ustach i ból gardła podczas połykania leków, ma do przyjęcia drogą doustną dwie tabletki antybiotyku, powinna połknąć je

- A. po jednej tabletkie i opiekun powinien podać jej do popicia sok pomarańczowy.
- B. po jednej tabletkie i opiekun powinien podać jej do popicia wodę niegazowaną.
- C. rozpuszczone w małej ilości soku pomarańczowego.
- D. rozpuszczone w małej ilości wody gazowanej.

Zadanie 23.

W profilaktyce odleżyn u unieruchomionej w łóżku podopiecznej opiekun medyczny powinien dbać, by podopieczna przestrzegala

- A. diety ubogoenergetycznej oraz zastosować materac zmiennociśnieniowy.
- B. diety bogatobiałkowej oraz zastosować materac zmiennociśnieniowy.
- C. diety bogatoresztkowej oraz zastosować środki natłuszczające skórę.
- D. diety ubogobiałkowej oraz zastosować środki nawilżające skórę.

Zadanie 24.

Pacjent cierpiący na dysfagię w przebiegu choroby Parkinsona spożywa posiłki, pozostając w łóżku. W trakcie spożywania posiłku opiekun powinien zapewnić pacjentowi pozycję

- A. siedzącą, z głową odgiętą do tyłu.
- B. neutralną, z głową lekko odgiętą do tyłu.
- C. neutralną, z głową przygiętą do klatki piersiowej.
- D. siedzącą, z głową lekko przygiętą do klatki piersiowej.

Zadanie 25.

Pacjentowi unieruchomionemu w łóżku z wysokim ryzykiem wystąpienia odleżyn, w ciągu dnia opiekun powinien wykonywać zmianę pozycji ciała co

- A. 2 godziny.
- B. 3 godziny.
- C. 4 godziny.
- D. 5 godzin.

Zadanie 26.

Które działania należy uwzględnić w usprawnianiu ruchowym przebywającej w środowisku domowym podopiecznej, sygnalizującej trudności w samodzielnym wykonywaniu czynności samoobsługowych z powodu ograniczonej ruchomości i bólu stawów?

- A. Zachęcanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych po zadziałaniu leków przeciwbólowych, wyręczanie w wykonywaniu czynności samoobsługowych.
- B. Mobilizowanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych mimo zgłaszanych dolegliwości bólowych, wyręczanie w wykonywaniu czynności samoobsługowych.
- C. Zachęcanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych po zadziałaniu leków przeciwbólowych, zapewnienie sprzętu umożliwiającego wykonywanie czynności samoobsługowych.
- D. Mobilizowanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych mimo zgłaszanych dolegliwości bólowych, zapewnienie sprzętu umożliwiającego wykonywanie czynności samoobsługowych.

Zadanie 27.

Niesamodzielny pacjent po otrzymaniu insuliny, podczas spożywania śniadania przysypia i zatrzymuje posiłek w jamie ustnej. W tej sytuacji opiekun powinien

- A. podawać pacjentowi małe porcje z regularną częstotliwością.
- B. wybudzać pacjenta, mobilizować go do połykania posiłku.
- C. podawać pacjentowi wyłącznie płyny niskoenergetyczne.
- D. pozwolić pacjentowi spać, zrezygnować z karmienia.

Zadanie 28.

W trakcie toalety wieczornej pacjentka z założonym zgłębnikiem do żołądka uskarża się na uczucie pełności w żołądku, nudności, duszność, wzdęcia. W tej sytuacji opiekun medyczny powinien

- A. przerwać wykonywanie toalety i wypłukać jamę ustną pacjentce naparem z mięty.
- B. kontynuować wykonywanie toalety, a po jej zakończeniu powiadomić pielęgniarkę.
- C. przerwać wykonywanie toalety i natychmiast powiadomić o objawach pielęgniarkę.
- D. kontynuować wykonywanie toalety, a po jej zakończeniu ułożyć pacjentkę w pozycji bezpiecznej.

Zadanie 29.

Którą z podanych informacji opiekun medyczny ma obowiązek przekazać pielęgniarce?

- A. Pacjentka nie ma swoich sztucców.
- B. Pacjentka od kilku dni nie oddała stolca.
- C. Pacjentka nie ma koszuli nocnej na zmianę.
- D. Pacjentka chodząca nie wykonała toalety porannej.

Zadanie 30.

Brudną bieliznę pościelową pacjenta hospitalizowanego na oddziale chorób wewnętrznych z powodu zapalenia płuc należy bezpośrednio po zdjęciu

- A. umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru żółtego, a następnie odnieść do brudownika.
- B. odnieść do brudownika, a następnie umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru czerwonego.
- C. umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru innego niż czerwony i żółty, a następnie odnieść do brudownika.
- D. odnieść do brudownika, a następnie umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru innego niż czerwony i żółty.

Zadanie 31.

Przestrzegając praw pacjenta, opiekun medyczny wykonanie toalety ciała u przytomnego pacjenta na oddziale wewnętrznym powinien poprzedzić

- A. założeniem odzieży ochronnej.
- B. zabezpieczeniem pościeli pacjenta przed zalaniem.
- C. uzyskaniem zgody pacjenta na wykonanie zabiegu.
- D. uzyskaniem zgody pielęgniarki na wykonanie zabiegu.

Zadanie 32.

Przygotowując do samoopieki pacjenta, u którego stwierdzono cukrzycę typu 1, opiekun powinien edukować go w zakresie

- A. dawkowania leków doustnych obniżających poziom cukru.
- B. codziennej zmiany bielizny pościelowej.
- C. wykonywania iniekcji z insuliny.
- D. codziennej pielęgnacji stóp.

Zadanie 33.

Pędzlowanie jamy ustnej ciężko chorego, u którego występują pleśniawki, należy wykonać z zastosowaniem

- A. gazików, szczoteczki i pasty do zębów.
- B. gazików, kwaczyków i pasty do zębów.
- C. kwaczyków, szpatulek i zaleconego środka leczniczego.
- D. szpatulek, szczoteczki do zębów i zaleconego środka leczniczego.

Zadanie 34.

Pacjenta po udarze mózgu, z wiotkim niedowładem połowicznym prawostronnym, należy posadzić na wózku inwalidzkim, pamiętając aby

- A. na podnóżku wózka postawić całą prawą stopę, a prawą kończynę górną pozostawić w swobodnym zwisie.
- B. na podnóżku wózka postawić całą prawą stopę, a prawą kończynę górną ułożyć z przodu i nieco wyżej.
- C. na podłodze umieścić prawą stopę, a prawą kończynę górną ułożyć z przodu i nieco wyżej.
- D. na podłodze oprzeć piętę prawej stopy, a prawą kończynę górną zawiesić na temblaku.

Zadanie 35.

W opiece nad podopiecznym, u którego podczas wstawania z łóżka występują nagłe spadki ciśnienia, należy zadbać, aby po przebudzeniu podopieczny

- A. wstawał szybko z zachowaniem trzech etapów: siadanie w łóżku, siadanie ze spuszczone nogami, stanie przy łóżku.
- B. wstawał powoli z zachowaniem trzech etapów: siadanie w łóżku, siadanie ze spuszczone nogami, stanie przy łóżku.
- C. wstawał powoli z zachowaniem trzech etapów: wykonanie głębokich wdechów, siadanie ze spuszczone nogami, stanie przy łóżku.
- D. wstawał szybko z zachowaniem trzech etapów: wykonanie głębokich wdechów, siadanie ze spuszczone nogami, stanie przy łóżku.

Zadanie 36.

Najbardziej pożądanym sposobem aktywizacji ruchowej dla przebywającego w domu 75-letniego mężczyzny z niedowładem kończyny dolnej prawej, poruszającego się z wykorzystaniem kuli łokciowej, jest

- A. kibicowanie drużynie piłki nożnej.
- B. wychodzenie na spacer.
- C. kręglarstwo.
- D. łucznictwo.

Zadanie 37.

W celu przemieszczenia pacjenta z porażeniem kończyn dolnych i otyłością II° należy użyć

- A. kul łokciowych i chodzika.
- B. trójnogu i wysokiego balkonika.
- C. wózka inwalidzkiego i balkonika.
- D. podnośnika i wózka inwalidzkiego.

Zadanie 38.

Na oddział wewnętrzny została przyjęta niewidoma pacjentka. W ramach adaptacji do nowego miejsca opiekun w pierwszej kolejności powinien zapoznać kobietę z drogą do

- A. pokoju dziennego pobytu.
- B. pracowni radiologicznej.
- C. sali rehabilitacyjnej.
- D. łazienki.

Zadanie 39.

W sytuacji, gdy przebywający w środowisku domowym samotny podopieczny z wyłonią przetoką jelita grubego izoluje się od znajomych, większość dnia spędza oglądając programy telewizyjne i uważa, że korzystanie z worka kolostomijnego wyłącza go z życia towarzyskiego, należy

- A. zmotywować podopiecznego do zmiany przekonań na temat jego sytuacji i zaproponować kontakt ze stowarzyszeniem osób z kolostomią.
- B. zaprzeczyć przekonaniom podopiecznego na temat jego sytuacji i poinformować o jego problemie znajomych.
- C. przemilczeć przekonania podopiecznego na temat jego sytuacji i zaprosić do jego domu znajomych.
- D. podtrzymać przekonania podopiecznego na temat jego sytuacji i zaakceptować jego styl życia.

Zadanie 40.

Po opróżnieniu i wymianie worka na mocz, w warunkach szpitalnych należy zużyty worek

- A. umieścić w basenie.
- B. umieścić w wiaderku.
- C. wyrzucić do czarnego worka.
- D. wyrzucić do czerwonego worka.